

УДК 340.1

Михайло Кельман

Національний університет “Львівська політехніка”,
Навчально-науковий інститут права, психології та інноваційної освіти,
д-р юрид. наук, проф. каф. теорії, історії та філософії права

Мирослава Кристиняк

Національний університет “Львівська політехніка”,
Навчально-науковий інститут права,
психології та інноваційної освіти,
старший лаборант кафедри
адміністративного та інформаційного права

СТРАТЕГІЧНИЙ КУРС УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ БЕЗПЕКОВИХ ЗАГРОЗ

<http://doi.org/10.23939/Law2022.33.053>

© Кельман М., Кристиняк М., 2022

У статті визначено ключові аспекти розвитку дій щодо набуття членства України в європейській спільноті. Окреслено ряд сучасних загроз безпеці країни, доведено що економічний розвиток України сьогодні в силу поглиблення військових конфліктів, падіння основних показників соціально-економічного розвитку і посилення економічної кризи й пандемії є на низькому рівні, внаслідок чого курс на євроінтеграцію стає затяжним. Доведено крім досягнення зазначеного курсу важливими інтересами України на сьогодні є зміцнення національної безпеки, що в контексті сучасного посилення військової агресії з боку Росії стає нагальним, відносно цього стратегічний курс України і врегулювання, зокрема, підвищення рівня безпеки є невід’ємними й взаємопов’язаними компонентами.

Досліджено інформаційні операції стали регулярною ознакою російської та білоруської кіберактивності. Такі суб’єкти використовують різноманітні тактики для досягнення своїх цілей, включаючи, але не обмежуючись використанням кампаній у соціальних мережах, що передбачають скоординовану та неавтентичну діяльність, а також компроміс юридичних осіб у операціях із злону та витоку чи використання і поширення сфабрикованого вмісту просувати бажані наративи. Доведено Росія, можливо, перемагає у військовому та тактичному відношенні України, але її короткостроковий успіх приховує її основну слабкість. Справді, Росія ще більш крихка економічно та фінансово, ніж її радянський попередник з недиверсифікованою економікою і залежною від західних банків і технологій. Доведено стратегічний курс України і врегулювання, зокрема, рівня безпеки є невід’ємними і взаємопов’язаними компонентами. Доведено, що тенденції європейської інтеграції вкорінюються по всій Україні, тим часом громадська підтримка європейської траєкторії країни значно зміцнилася.

Ключові слова: загрози, Росія, агресія, стратегічний курс, євроінтеграція.

Постановка проблеми. Сучасний економічний розвиток України сьогодні в силу поглиблення військових конфліктів на Сході країни, падіння макроекономічних показників розвитку,

посилення економічної кризи і пандемії є на низькому рівні, все це приводить до думки, що Україні необхідна чітка стратегія розвитку, стратегічний курс, який допоможе підтримувати відповідний економічний баланс і спрямувати країну в потрібний вектор розвитку, одним із таких є стратегічний курс щодо набуття членства в Європейському Союзі (ЄС), що є на сьогодні актуальним для лідерів багатьох країн, проте для цього необхідно пройти необхідні зміни.

Метою статті є дослідження ключових аспектів стратегічного курсу євроінтеграції України в контексті сучасних загроз безпеці.

Аналіз дослідження проблеми. Особливості розвитку євроінтеграції України досліджують ряд науковців теоретиків, серед них О. Баула, В. Сало, Л. Удовика, А. Мокій, О. Чернега, І. та інші, роботи, яких розкривають особливості євроатлантичної інтеграції та місце лобювання у європейському інтегруванні України, проте, недостатньо уваги зосереджено на сучасних загрозах безпеці країни, як важливої складової стратегічного курсу країни.

Виклад основного матеріалу. Відносно цього, важливим кроком на шляху до зближення євроінтеграції стала участь президента України В. Зеленського в 22-му Саміті, 6 жовтня 2020 року в Брюсселі. Про головне досягнення відомо, що Україна і ЄС нарешті підпишуть Угоду про спільний авіаційний простір. Окрім того, чинний президент України наголосив, що важливим завданням у сфері торгівлі на найближчий час терміном в два роки є укладення Угоди з ЄС про “промисловий безвіз”, а у сфері секторальної інтеграції стане залучення держави до Європейського зеленого курсу, окрім того, Україна має на меті докладати зусилля й у напрямі інтеграції енергетичних ринків ЄС і України [1].

Окрім того, з метою досягнення зазначеного курсу в Організації Північноамериканського договору був виданий Указ № 348/2021 “Про стратегії комунікації з питань євроатлантичної інтеграції України на період до 2025 року”, зокрема, в документі йдеться, що необхідно затвердити Стратегію комунікації євроатлантичної інтеграції на період до 2025 року, що додається, другий пункт передбачає, що КМУ повинний розробити і затвердити за три місяці план заходів щодо реалізації Стратегії, і третій пункт – Указ набирає чинності з дня його опублікування [2].

Окрім досягнення зазначеного курсу важливими інтересами України на сьогодні є зміцнення національної безпеки, що в контексті сучасного посилення військової агресії з боку Росії стає нагальним, відносно цього стратегічний курс України і врегулювання, зокрема, підвищення рівня безпеки є невід’ємними і взаємопов’язаними компонентами.

Світова спільнота всіляко підтримує Україну, разом з тим до прикладу прем’єр-міністр Великобританії Борис Джонсон і президент України Володимир Зеленський обговорили “неминучу” російську військову кампанію, оскільки президент Володимир Путін заявив, що Вашингтон використовує Київ як інструмент проти Росії. Росія викликала побоювання війни, зібравши понад 100 000 солдатів біля кордону з Україною, але каже, що не планує вторгнення. Натомість Росія звинувачує НАТО в підриві безпеки регіону та хоче, щоб Альянс припинив військову діяльність у Східній Європі та блокував членство України. Деструктивні та руйнівні кібератаки є відносно нечастими порівняно з кібершпиунством та іншими формами інформаційних операцій. Sandworm Team – це провідний російський потенціал кібератак, який провів складні атаки, які спричинили відключення електроенергії в Україні, а також найдорожчу деструктивну атаку в історії – повідомляє телевізійна мережа aljazeera [3].

Росія та її союзники проводять кібершпиунство, інформаційні операції та руйнівні кібератаки під час цієї кризи. Хоча кібершпиунство вже є регулярним аспектом глобальної діяльності, оскільки ситуація погіршується, ми, ймовірно, спостерігатимемо більш агресивні інформаційні операції та руйнівні кібератаки в Україні та за її межами. Російські суб’єкти кібершпиунства, такі як UNC2452, Turla та APT28, які пов’язані з російськими спецслужбами, майже напевно вже отримали завдання надавати розвідувальні дані щодо кризи. Ці суб’єкти вже часто націлюються на урядові, військові, дипломатичні та пов’язані з ними цілі в усьому світі, щоб

отримати розвідувальні дані, які приносять користь російським зовнішньополітичним рішенням. Інформаційні операції, такі як створення та поширення сфабрикованого контенту та маніпулювання соціальними мережами для просування бажаних наративів, уже відбуваються в контексті кризи. Ми продовжуємо бачити, як проросійські учасники, а також ті, хто пропагує наративи, що відповідають російським інтересам, регулярно проводять інформаційні операції проти союзників і партнерів по НАТО у Східній Європі [4].

Інформаційні ж операції стали регулярною ознакою російської та білоруської кіберактивності. Такі суб'єкти використовують різноманітні тактики для досягнення своїх цілей, включаючи, але не обмежуючись використанням кампаній у соціальних мережах, що передбачають скоординовану та неавтентичну діяльність, а також компроміс юридичних осіб у операціях із злому та витоку чи для використання для поширення сфабрикованого вмісту просувати бажані наративи. Загалом, суб'єкти інформаційних операцій намагалися просувати інтереси Росії, використовуючи існуючі розбіжності всередині та між країнами-супротивниками, підриваючи довіру до демократичних інституцій та створюючи недовіру в альянсі НАТО, Європейському Союзі та Заході [4].

Як повідомляє іноземне видання france24.com, місто Харків на північному сході України привернуло міжнародну увагу після того, як минулого тижня президент країни Володимир Зеленський сигналізував про загрозу російської окупації міста. Зі свого боку місцеві жителі критикували висловлювання українського лідера вони кажуть, що більше бояться, що операції з дестабілізації можуть посилитися [5].

Отже, підсумовуючи вище досліджені видання рівень загроз для України щораз зростає, відносини між Україною і Організацією Північноатлантичного договору поки тривають, розпочалися вони ще в 1992 році, проте Україна більше, ніж будь-яка інша країна, боролася за євроінтеграцію, проте прогрес досягнув неймовірно високої ціни, оскільки намагання укласти відносно нешкідливу Угоду про асоціацію з Європейським Союзом у 2013 році занурили Україну у вир революції, економічної кризи та неоголошеної війни з Росією, яка триває досі. Незважаючи на ці грізні виклики, нещодавнє дослідження, проведене Центром “Нова Європа”, показало, що тенденції європейської інтеграції вкорінюються по всій Україні. Тим часом громадська підтримка європейської траєкторії країни значно зміцнилася з 2014 року, незважаючи на травми та турбулентність останніх шести років [6].

Отже, як результат відносини між Європейським Союзом (ЄС) та Україною формуються через Угоду про асоціацію Україна-Європейський Союз та Поглиблену та всеосяжну зону вільної торгівлі (DCFTA) [7]. Проте наростаюча військова атака веде до дестабілізації зазначеного курсу, що й на наш погляд, є цілком агресора, відносно того військова інтервенція Росії на сході України порушила міжнародне право та Будапештський меморандум 1994 року, згідно з яким Україна здала свій ядерний арсенал в обмін на гарантію своїх кордонів Росією, Великобританією та США, Китай і Франція. Ігноруючи міжнародне право, президент Росії Володимир Путін відправляє меседж, що має значення тільки фізична агресія.

Висновки. В процесі дослідження визначено, що з метою досягнення зазначеного курсу в Організації Північноамериканського договору був виданий Указ № 348/2021 “Про стратегії комунікації з питань євроатлантичної інтеграції України на період до 2025 року”, окрім досягнення зазначеного курсу важливими інтересами України є зміцнення національної безпеки, що в контексті сучасного посилення військової агресії з боку Росії стає нагальним, відносно цього стратегічний курс України і врегулювання, зокрема, підвищення рівня безпеки є невід’ємними і взаємопов’язаними компонентами. Доведено тенденції європейської інтеграції вкорінюються по всій Україні, тим часом громадська підтримка європейської траєкторії країни значно зміцнилася.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Набуття повноправного членства в ЄС і НАТО 2021 – Президент. URL: <https://www.president.gov.ua/news/>.
2. Указ Президента України. URL: №348/2021<https://www.president.gov.ua/documents>.

3. Latest Ukraine updates: UK PM warns of 'clear danger' to URL: <https://www.aljazeera.com> > bl.
4. Anticipating Cyber Threats as the Ukraine Crisis Escalates <https://www.mandiant.com> > u...
5. Ukraine: Kharkiv resilient as it faces the threat of a Russian URL: <https://www.france24.com> > 2.
6. European integration is taking root across Ukraine despite... <https://www.atlanticcouncil.org> >.
7. "EU & Ukraine September 30, 2019 FACT SHEET", European External Action Service (17 April 2014).

REFERENCES

1. *Acquisition of full membership in the EU and NATO* (2021), URL: <https://www.president.gov.ua> > news >.
2. *Decree of the President of Ukraine* URL: No. 348/2021 <https://www.president.gov.ua> > documents.
3. *Latest Ukraine updates: UK PM warns of 'clear danger' to* URL: <https://www.aljazeera.com> > bl.
4. *Anticipating Cyber Threats as the Ukraine Crisis* URL: Escalates <https://www.mandiant.com> > u...
5. *Ukraine: Kharkiv resilient as it faces the threat of a Russian* URL: <https://www.france24.com> > 2.
6. *European integration is taking root across Ukraine despite* URL: <https://www.atlanticcouncil.org>.
7. "EU & Ukraine September 30, 2019 FACT SHEET", *European External Action Service (17 April 2014)*.

Дата надходження: 03.01.2022 р.

Muhaylo Kelman

Lviv Polytechnic National University,
Educational and Scientific Institute of Law,
Psychology and Innovative Education,
d. Prof. ca. theory, history and philosophy of law

Myroslava Kristinyak

Lviv Polytechnic National University,
Educational and Scientific Institute of Law,
Psychology and Innovative Education,
Senior Laboratory Assistant,
Department of Administrative and Information Law

STRATEGIC COURSE OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF MODERN SECURITY THREATS

The article identifies key aspects of the development of actions for Ukraine's membership in the European community. It outlines a number of current threats to the country's security, proves that Ukraine's economic development today is at a low level due to deepening military conflicts, declining key indicators of socio-economic development and intensifying economic crisis and pandemic, resulting in protracted European integration.

It is proved that in addition to achieving this course, Ukraine's important interests today are strengthening national security, which in the context of the current increase in military aggression by Russia is becoming urgent, Ukraine's strategic course and settlement, in particular. Researched information operations have become a regular feature of Russian and Belarusian cyber activity. Such actors use a variety of tactics to achieve their goals, including, but not limited to, the use of social media campaigns that involve coordinated and non-authentic activities. and the compromise of legal entities in hacking and leaking transactions or for use to distribute fabricated content to promote desired narratives. It has been proven that Russia may be winning militarily and tactically in Ukraine, but its short-term success hides its main weakness. Indeed, Russia is even more fragile economically and financially than its Soviet predecessor, a non-diversified economy and dependent on Western banks and technology. Ukraine's strategic course and settlement have been proved, in particular, the level of security is an integral and interrelated component. It is proved that the trends of European integration are taking root throughout Ukraine, while public support for the European trajectory of the country has strengthened significantly.

Key words: threats, Russia, aggression, strategic course, European integration.